

— Izdaja ob 4. zjutraj —
 Stane mesečno Din 25.—; za in-
 sematno Din 40.— neobvezno.
 Oglas po tarifu.
 Uredništvo:
 Ljubljana, Knažova ulica št. 5/L
 Telefon št. 3072 in 3074; ponoči tudi
 št. 3034.
 Nakopial se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
 ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova
 ulica št. 4. — Telefon št. 2498

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
 št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljubljana
 št. 11.841 — Praha číslo 78.180,
 Wien, Nr. 105.241.

Odhod KDK iz Narodne skupščine

Povratek je mogoč še le po popolnem zadoščenju za nedolžno prelito kri

Dalekosežni sklepi kluba KDK. — S sedanjo vlado je vsak stik nemogoč. — Za sirote žrtev bo poskrbel narod sam

Ljubljana, 21. junija.

Poslanski klub Kmečko-demokratske koalicije je danes sklenil zapustiti Narodno skupščino, dokler ne dobijo on in narod popolnega zadoščenja za strahotni večerajši zločin. Komunikacije kluba izrecno poudarja, da se poprej KDK v to okrvavljeno Narodno skupščino ne more vrniti, s sedanjo vlado pa sploh ne more imeti nobenih stikov več.

Sklep kluba KDK bo sprejet od vseh poštenih ljudi v državi z velikim odobravanjem. Ni ljudstvo izvolilo svojih zastopnikov zato, da jih v Narodni skupščini pobijajo velesrbski in cincarški hegemonisti. Odhod iz Beograda je edino mogoč odgovor na zločin, ki se je izvršil. Ako bi tega odgovora ne bilo, bi cela Evropa lahko mislila, da smo v Jugoslaviji vsi in sami morilci. Eksodus poslancev KDK bo vsaj deloma izbrisal madež, ki ga je nad državo in narodom zagrabil današnji režim.

Odhod poslancev iz skupščine je več kot protest proti režimu, to je zadnji poziv na pošteno srbsko ljudstvo, da samo napravi konec ostudnemu početju kliče, ki si je z nasilstvom in z zlorabami prisvojila najvišjo oblast v državi.

Ne dvomimo, da bo to vrlo ljudstvo, ki tvori stožer naše države in ki je desetletja polagalo svoje kosti v temelje naše domovine ter ga zalivalo s svojo najlahtnejšo krvjo, pokazalo v tem resnem trenutku dovolj zrelosti in moralne sile, da obračuna s svojimi in našimi tlačitelji.

Ne dvomimo, da bo to ljudstvo pokazalo tisto odločnost pri odzdravljenju sedanjih nevzdržnih razmer, ki ogražajo obstoj države, kakor jo je pokazalo pri gradnji države in da bo z isto odločnostjo odstranilo sedanje škodljivce naroda in države, kakor jih je odstranjevalo v preteklosti.

Eksodus KDK iz Narodne skupščine pa je obenem apel na zdravo pamet, da se da zadoščenje kruto žaljenemu narodu in da se odzame oblast tistim, ki so jo izrabljali in zlorabljali toliko časa, da se je država zatresla v svojih temeljih.

Več ko jasno je, da poslanci KDK ne morejo sodelovati in prihajati v kakršnokoli stike z vlado, ki je v svojem cinizmu in v svoji nesposobnosti pritirala do propasti nas vseh. Samoumevno je, da poslanci KDK in množice njihovih volilcev ne morejo sprejeti ponudbe vlade, da poskusi z denarjem nadomestiti nenadomestljive izgube dveh idealnih narodnih borcev. Narod sam bo poskrbel za sirote, narod sam jim bo zagotovil dostojno življenje. Isti narod pa bo tudi obračunal s sedanjim režimom, ki je prinesel njemu in državi toliko nesreče.

Sožalje demokratskega kluba

Beograd, 21. junija p. Demokratski poslanski klub je poslal poslanskemu klubu HSS v Beogradu pismo naslednje vsebine:

»Globoko smo pretreseni in užalosteni zaradi nesreče, ki je zadela vaš klub in vso Narodno skupščino. S sočustvovanjem, ki ga vam izražam v imenu demokratskega kluba in v svojem imenu vaše zagotavljam, da sem istotako revoltiran kakor vi nad izvršenim gnusnim zločinom. Čutim istotako za dolžnost, da storim prav tako, kakor vi vse, kar je v naši moči, da ne bo zločin brezumnega človeka oviral ureditev odnosov v parlamentu in državi. Za poslanski klub demokratske stranke Ljuba Davidovič.

Na to pismo je klub HSS odgovoril: G. Ljubi Davidovič, predsednik poslanskega kluba Demokratske stranke: Hvala za sočustvovanje, odklanjamo pa pojmovanje, da je ta nori zločin izvršil brezumen človek. Za klub HSS, dr. Maček.

Žalna seja zagrebške oblastne skupščine

Zagreb, 21. junija. Š. Za jutri ob 8. zjutraj je sklicana žalna seja zagrebške oblastne skupščine.

Klub občinških svetnikov KDK je poslal pozdravno brzojavko Stepanu Radiću v Beograd.

BEograd, 21. junija č. Po posvetovanju danes dopoldne in popoldne je nocoj ob 7. klub KDK izdal komunikacije, ki se glasi:

Kmečodemokratska koalicija je po razpravi o sedanjem poje Kmečko-demokratska koalicija po razpravi o celokupnem političnem položaju in v sporazumu z ranjenim predsednikom Stjepanom Radićem in po zaslišanju vseh članov kluba KDK sprejela naslednje sklepe:

1.) V Narodni skupščini, v kateri je bila prelita kri naših tovarišev in prijateljev velikih mučnikov v naši skupni borbi za ravnopravnost, enakost in človeštvo, ne bo klub KDK več sodeloval, dokler ne bodo dane polne reparacije in sankcije in se ne ustvari potrebno sigurno jamstvo za našo popolno enakost in ravnopravnost.

2.) Samo po sebi se razume, da s sedanjo vlado klub KDK ne bo vzdrževal nobenih odnosov in da odklanja njeno ponudbo materijalne odškodnine za nenadomestljivo življenje naših tovarišev, javnih delavcev in rodbinskih očetov. Klub KDK daje izraza svojemu prepričanju, da bo naš narod sam s svojimi močmi zasigural družine pokojnih žrtev. Klub KDK poziva in prosi narod, naj v sedanjih težkih časih obvaruje potrebni mir ter ohrani svoje popolno zaupanje vodstvu in narodnim poslancom KDK, ki ga bodo pravočasno obvestili o končnih sklepih v zvezi z usodnimi dogodki.

3.) Prihodnja seja kluba KDK se bo vršila v Zagrebu.

Pavle Radić in dr. Basariček se vračata v Zagreb

Pretresljiv pogrebni sprevod v Beogradu

Turobno veličasten pogreb brez godbe in govorov. — Vdovi in otroci umorjencev v sprevodu. — Pretresljivo slovo na kolodvoru

Beograd, 21. junija, i. Danes od 4. do pol 6. popoldne so prepeljali na svečan način krsto obeh žrtev zločina v Narodni skupščini, poslancev Pavla Radića in dr. Gjura Basarička na beograjski kolodvor, kjer so ju položili v poseben železniški voz, ki je bil nocoj ob pol 11. priklopljen zagrebškemu brzovlaku. Pogreb se bo vršil v soboto ob 10. dopoldne v Zagrebu.

V smislu sklepa KDK se je izvršil prevoz krst brez vsakega pompa, ožono deževno vreme pa je dalo še posebno žalostno obeležje celemu sprevodu. Pred kapelico v splošni bolnici so se polnoštevilo zbrali pred pol 5. uro poslanci KDK, kakor tudi izredno veliko število prečanskega uradništva v beograjskih uradih in ministrstvih. Navzoči so bili tudi številni poslanci demokratskega kluba z Ljubo Davidovičem na čelu, okoli 30 radikalnih poslancev z glavnim odborom radikalne stranke, z Markom Trifkovičem, Božo Maksimovičem, ter Nikolo Uzunovičem na čelu in 6 ministrov, dr. Subotić, Milan Grol, Vlada Andrić, Gera Popović, Pera Marinković in dr. Mehmed Spaho. Po cestah po katerih se je premikala sprevoz, je tvorilo špalir okoli 30.000 ljudi.

Pred kapelico v splošni bolnici je opravil obrede beograjski nadškof Rafael Rodić ob asistenci 14 duhovnikov. Cerkevni zbor tukajšnje katoliške katedrale je pri tej priliki zapel žalostno žalostinko. Nato se je formalno sprevoz, za križem so nosili visoka odlikovanja

obeh mučnikov, nakar so sledili venci seljaško-demokratskih organizacij iz Beograda. Zemuna in raznih drugih krajev države. Bilo je 26 krasnih vencev. Zadnji je bil venec zemljoradniške omladine, ki je korakala takoj za njim. Za njimi so šli zemljoradniški poslanci ter poslanci drugih klubov.

Pred obema vozovoma s krstama je korakala duhovščina z nadškofom Rodićem na čelu. Takoj za krsto sta šli obe vdovi z otroci obeh žrtev. Sledili so polnoštevilo poslanci KDK s Svetozarjem Pribeževićem na čelu, nakar so se razvrstili ministri, poslanci, uradništvo ter mnogoštevilno občinstvo. Sprevoz se je pomikal po ulici Miloša Velikega do vojnega ministrstva in tu krenil po Nemanjini ulici na kolodvor. Sprevoz se je izvršil brez godbe in brez govorov.

Na postaji sta bila postavljena dva katalfalke, na kateri so položili krsti. Nadškof dr. Rodić je opravil ponovno pogrebne obrede, nakar so krsti prenesli v železniški vagon poslanci KDK Juraj Demetrotić, dr. Krajač, dr. Kramer, Ivan Pucelj, dr. Krnjević in drugi. Do posebno ganljivega prizora je došlo, ko sta obe vdovi korakali s sklenjenimi rokami za krstama ter se poslavljali od svojih najdražjih, predno so položili krsti v železniški vagon, kjer so ju zakrili s cvetjem.

Vagon so priklopili prvemu zagrebškemu brzovlaku, s katerim so odpotovali v Zagreb tudi vsi poslanci KDK.

Českoslovaški parlament se udeleži pogreba

Sožalne brzojavke čl. poslanske zbornice in senata Narodni skupščini in rodbinam žrtev. — Sožalje min. predsednika dr. Švehle

Praga, 21. junija. h. Predsednik zbornice Malypetr in poslevočedi predsednik senata Donat sta poslala predsedniku Narodne skupščine v Beogradu naslednje brzojavke: »Pod bolestinim vtisom tragičnih dogodkov na zadnji seji skupščine vam izrekava v imenu predsedstva obeh zbornic českoslovaške republike najgloblje sožalje zaradi izgube dveh odličnih članov vaše skupščine in odkritosrčno sočutje z ranjenici.

Predsedstvo zbornice je sklenilo poslati k pogrebu v Zagreb svoje delegate in sicer narodnega demokrata poslanca Votruba in slovaškega agrarca dr. Halo Agrarni klub in predsedstvo izvrševalnega odbora agrarne stranke sta imela skupno sejo, na kateri se je razpravljalo o žalostnih dogodkih v

beograjski Narodni skupščini. Zastopstvo stranke je z največjo boleštinjo in obžalovanjem vzelo na znanje te dogodke ter izrazilo rodbinam in poslaniškim klubom svoje sožalje. Sklenilo se je poslati k pogrebu v Zagreb delegata stranke in sicer predsednika gospodarskih zadrug inž. Krindora in poslanca Doležala Tudi druge stranke, celo českoslovaški socialni demokratje so poslaniškemu klubu, rodbinam in predsedstvu skupščine brzojavno izrazili svoje sožalje.

Zagreb, 21. junija č. Vodstvo HSS je prejelo med drugimi tudi sožalno brzojavko českoslovaškega ministrskega predsednika in voditelja českoslovaške agrarne stranke dr. Švehle.

Marinkovičeva „Pravda“ napoveduje nov režim

Po informacijah „Pravde“ dobimo takoj po povratku dr. Marinkovića novo vlado in nov režim

Beograd, 21. junija. p. Nocojšnja „Pravda“, ki velja splošno za organ demokratskih ministrov, objavlja v poročilu o politični situaciji vest o skorajšnji spremembi na vladi. Uredništvo naglašja, da ima to vest iz merodajnih, dobro poučenih krogov. »Pravda« piše: »Radi strankarske borbe država ne sme niti minuto biti v nevarnosti. Državi je treba dati mir, ona ga ima in ga bo imela. Ekstremna strankarska borba z ene in druge strani, ki je dovela do popolnega parlamentarnega kaosa, se ne sme več tolerirati. Nova situacija mora nadomestiti sedanjo neznosno strankarsko borbo. Dobimo novo vlado in novi kurz. Krona, ki je doslej vedno pomirljivo posegla v razburkane situacije, bo storila to tudi to-

krat. Država mora imeti red in mir in ni nobenega takega razloga, da bi se moralo obračunavanje prenesti še izven parlamenta. Sedanja vlada bo zamenjala druga, ki bo izraz razpoloženja vseh strank. Naš informator nam zatrjuje, da bomo že do nedelje imeli novo vlado. Čaka se le še na povratek zunanjega ministra dr. Marinkovića, ki se vrne v Beograd v petek zvečer. Ni dvoma, da bodo vse stranke razumele situacijo in da se bodo zbrale okoli osebnosti, ki bo predlagana v zavesti država nad vse!«

Vest o skorajšnji spremembi režima ni nikogar presenetila, ker je postalo po zadnjih dogodkih v Narodni skupščini jasno, da je postal Vukičevićev režim popolnoma nemogoč.

Spopadi med policijo in demonstranti v Zagrebu

Snoči so se v Zagrebu ponovile demonstracije. — Policija strelja. — Nekontrolirane vesti o žrtvah. — Demolirana kavarna Korzo

Zagreb, 21. junija č. Nocoj je prišlo v Zagreb do novih demonstracij. Policija je v dogovoru z električno centralo prekinila tok, tako da je v centru mesta, kjer je glavno torišče demonstracij zavladala popolna tema. Promet cestne železnice je že od 8. zvečer ustavljen. Borba med policijo in demonstranti pa se kljub temu nadaljuje. Razburjenost v mestu je nepopisna in zdi se, da je vse mesto na ulici. Opažati je zlasti mnogo ženskega sveta. Policija je napram demonstrantom skoraj brez moči. Čim jih razkropi na enem kraju, se pojavijo nove mase na drugem. Najhujša borba se vrši v ilici

na križišču Frankopanske ulice in Mesničke ulice. Kavarna »Korzo« je popolnoma demolirana. Demonstranti so se zabarikadirali pri neki novi zgradbi, kjer so se povzpeli na ogradije in mečejo na policijo opeko in kamenje.

Na obeh straneh je mnogo ranjenih. Po zadnjih vesteh, ki jih pa ni mogoče kontrolirati, sta tudi že dva mrtva, kar pa ni mnogo verjetno, ker je sodeč po zvoku strelav policija streljala večinoma s strelnimi naboji in v zrak. Policijska direkcija zatrjuje novinarjem, da so demonstracije organizirali komunistični elementi.

(Glej tudi poročilo na 3. strani.)

Spored pogrebnih svečanosti v Zagrebu

Ukrepi za prenos žrtev s kolodvora v Seljaški dom. — Program sobotnih žalnih svečanosti se določi danes

Zagreb, 21. junija. Za jutrišnji prevoz telesnih ostankov žrtev zločinskega umora v Narodni skupščini so se vršile že danes velike priprave. Seljaški dom je odtunjal v znotraj v črtno. Slovesen prevoz krst s kolodvora, kamor dospejo z jutranjim beograjskim brzovlakom, se bo vršil zjutraj ob 8. Na peronu bodo pričakovali vlak delegacije strankinih organizacij in celokupno načelstvo oblastne organizacije KDK v Zagrebu, nadalje zastopnik občinskega sveta z županom Heinzlom na čelu. Navzoče bodo nadalje deputacije raznih društev in korporacij. Na kolodvoru bosta govorila v imenu kmečkega naroda seljak iz zagrebške okolice in zastopnik zagrebškega občinskega sveta. Po žalostinki, ki jo bo zapelo pevsko društvo »Sleme«, bo krenil sprevoz v Seljaški dom. Krste bodo nosili seljaki in narodnih nošah, ob strani pa bo korakala častna straža akademske omladine in

Sokola. Na čelu povorke bo korakala sokolska fanfara; nato bodo sledile deputacije raznih društev, korporacij in organizacij, za krsto pa bodo šli najprej sorodniki, za njimi pa korporativno poslanski klub KDK, ki dospe iz Beograda z istim vlakom, s katerim bodo prepeljane krste.

Pred Seljaškim domom bodo postirana pevška društva, ki bodo ob prihodu krst zapela žalostinke. Doslej je prijavljenih že 10 pevskih zborov. Pred Seljaškim domom bo govoril podpredsednik HSS Josip Predavec, nakar bodo krste odnesli v veliko dvorano prvega nadstropja, kjer bodo trupla položili na mrtvaški oter. Urejena bosta dva vhoda in izhoda, tako da bodo množice lahko šle mimo krst.

Podroben program za sobotni pokop bo izdelan jutri v sporazumu s poslanskim klubom.

Seja in sožalje radikalskega kluba

Beograd, 21. junija. Radikalni poslanski klub je imel danes dopoldne kratko žalno sejo povodom tragičnih dogodkov na večerajšnji seji Narodne skupščine. Govorniki so izražali svoje obžalovanje krvavega zločina, ki ga je zagrešil človek v navalu hipne blaznosti. V smislu sklepa kluba je nato štiričlanska deputacija, v katero so bili izvoljeni poslanci Krsta Miletić, Ilija Mihajlović, dr. Subotić in dr. Obradović, posetila poslanski klub KDK ter navzočim zastopnikom kluba izrazila v imenu radikalskega poslanskega kluba sožalje.

Odmev beograjskega zločina v Parizu

Pariz, 21. junija. o. Pri komentiranju tragedije v jugoslovenski skupščini izražajo nekateri tukajšnji listi mnenje, da dogodki ne bodo imeli posledic, ki bi utegnile ogroziti mir. »Petit Parisien« naglašja, da je zločin v tesni zvezi s klenjem, ki ga je povzročila predstoječa ratifikacija netunskih konvencij in pravi, da je težko predvidevati njene posledice. List izraža nado, da zločin ne bo povzročil agitacije, ki bi jo v prvi vrsti izrabili v svojo korist sovražniki Jugoslavije.

»Gaulois« ne prikriva bojazni, da utegne povzročiti atentat neprijeten odmev na Balkanu. Potrebno je, piše list, da jugoslovenski narod ohrani hladno kri in da čimprej

uvidi potrebo, mirnim potom urediti svoje odnose z Italijo. Jugoslavija bi jo mnenju lista zagrešila največjo pomoto v svojo škodo, ako bi v takem stanju mislila, da sme igrati kocko nove vojne.

Sodišče izreklo ločitev Karlovega zakona

Bukarešta, 21. junija. s. Pred apelacijskim sodiščem se je danes dopoldne pričela razprava zaradi ločitve zakona med princino Heleno in bivšim prestolonaslednikom Karlom. Razpravi ni prisostvoval niti Karel niti princinja Helena. Karl je zastopal odvetnik Pantassi, princinojo pa odvetnik Rosental. Razprava je bila tajna. Odvetnik Rosental je po pričetku razprave obrazložil namero princinoje za ločitev, ki se utemljuje s tem, da živi njen mož stalno v inozemstvu, in sicer na tak način, ki ni v skladu s svetostjo in dostojanstvom zakona. Odvetnik Pantassi je podal izjavo, da Karel ne pristane na ločitev. Ko se je državni pravdnik izrekel za ločitev, je sodišče po kratkem posvetovanju ugodilo zahtevi princinoje ter izjavilo, da je njen zakon s Karlom ločen po moževi krivdi. Proti tej razsodbi je dovoljen protest tekem 5 dni.

Smrt dunajskega komika

Dunaj, 21. junija. g. Znani karakterni komik Franc Glawatsky je nocoj ob 21.15 umrl.

Velik požar v Damasku

Damask, 20. junija. (lo.) V mestu je izbruhnil strahovit požar, ki je vpepelil dose-daj 100 hiš.

